

EXPRESS

ILUSTROWANY

ROK III

ŁÓDŹ, CZWARTEK 11 MARCA 1948 ROKU.

Nr 70 (724)

Groźba utraty władzy

nie daje spać kapitalistom USA

Z jednej strony — obietnice i demagogia

Z drugiej — tępienie wolności i demokracji

Na arenie wewnętrznej Stanów Zjednoczonych coraz wyraźniej przebiega proces

PODZIAŁU SIŁ.

Kampania wyborcza, która się już rozpoczęła, ujawniła istnienie trzeciej partii, poza dwiema tradycyjnymi partiami amerykańskimi — demokratyczną i republikańską. Zjazd postępowych odbył się w styczniu b.r. w Chicago, uchwalił rezolucję wzywającą do utworzenia trzeciej partii. Partia ta powstać miała przez zjednoczenie wokół stronnictwa postępowych obywateli wszystkich prawdziwie demokratycznych czynników w Stanach. Grupa ta stawiała się

CORAZ LICZNIEJSZA.

W wyborach na urzędy sędziowskie w tym okresie na 700 tys oddanych głosów 133 tys. padło na kandydatów postępowych. Partia postępowych obywateli w stanie Virginia oficjalnie wysunęła kandydaturę Henry Wallace'a na prezydenta Stanów Zjednoczonych. Zwycięstwo Isaacsena w wyborach municypalnych w Bronx było wielkim sukcesem postępowych elementów Stanów Zjednoczonych.

Jeżeli chodzi o program trzeciej partii, to streszcza się on do następujących postulatów: zachowanie demokratycznych osiągnięć narodu, podniesienie stopy życiowej ludności pracującej, zniesienie antyrobotniczych ustaw Tafta-Hartleya, zlikwidowanie ustawy o „działalności antyamerykańskiej“.

Dla zwalczania rosnących wpływów trzeciej partii i Wallace'a puszczono w ruch cały aparat demagogicznych

HASEŁ I OBIETNIC.

mających za zadanie otumaniać naród. Dla wzmocnienia sił kapitalistycznych mówi się nawet o połączeniu partii demokratycznej i republikańskiej. Kampania kół rządzących staje się coraz zacietrzysza. Usiłuje się za pomocą metod zastraszenia wpłynąć na związki zawodowe, które wypowiedziały się za kan-

Delegacja fińska

Wijaje się do Moskwy

Agencja Tass donosi z Helsinek, że prezydent Finlandii wyznaczył oficjalnie skład delegacji, która uda się do Moskwy dla przeprowadzenia rokowań w sprawie zawarcia paktu o przyjaźni i wzajemnej pomocy ze Związkiem Radzieckim.

Na czele delegacji stoi premier Pekala.

Terror szaleje

Dalsze rozstrzelania w Grecji

Donoszą z Aten o nowych aktach terroru w stosunku do demokratów greckich.

W Larissie rozstrzelano 11 osób za udzielanie pomocy partyzantom. W Kefalonii rozstrzelano 5 demokratów.

dydaturą Wallace'a. Koła rządzące nie cofając się przed naruszeniem wolności demokratycznych usiłują odsunąć wstając nad nimi

GROŹBĘ UTRATY WŁADZY.

Mimo całej kampanii siły postępu rosą jednak i wzmacniają się. Powodzenie trzeciej partii — to

PROTEST NARODU

amerykańskiego przeciw polityce obecnego rządu USA, przeciw popieraniu wojny domowej w Grecji i Chinach, przeciw polityce szantażu atomowego. Jest to stwierdzenie, że energia atomowa winna służyć dla celów pokojowych a nie wojnie. Wreszcie jest to protest przeciw planowi Marshalla i doktrynie Trumana.

Kondolencje Rządu R.P.

Minister spraw zagranicznych Polski Zygmunt Modzelewski wystosował depeszę kondolencyjną do Premiera Czechosłowacji.

„Jego Ekscelencja P. Clement Gottwald, Prezes Rady Ministrów. Praga. Proszę przyjąć od Rządu Rzeczypospolitej i ode mnie osobiście wyrazy najgłębszego współczucia z powodu przedwczesnej śmierci nieodżałowanej pamięci Jana Masaryka — ministra spraw zagranicznych Republiki Czechosłowackiej.

Pragnę wyrazić Panu, Panie Premierze i Rządowi Republiki nasz szczerzy żal z powodu zgonu jednego ze współtwórców przyjaźni polsko - czechosłowackiej, który był naszym szczerym i oddanym przyjacielem“.

(—) ZYGMUNT MODZELEWSKI.

De Gasperi sroży się

w przeddzień wyborów, które nie dają mu dużych nadziei... — Terror policyjny i aresztowania

Chrześcijańsko - demokratyczny premier Włoch rozpoczął akcję policyjną, mającą na celu osłabienie stronnictw demokratycznych w przededniu wyborów. W nocy z 7 na 8 marca oddziały policyjne obsadziły większe miasta w Apulii. Dokonano szeregu aresztowań, wśród działaczy demokratycznych i robotniczych.

Włoska Konfederacja Pracy wystosowała protest do ministra spraw wewnętrznych Scelby, zwracając uwagę, że

tego rodzaju fakty uniemożliwiają prowadzenie wolnej akcji przedwyborczej. Scelba wytłumaczył aresztowanie jednego z działaczy robotniczych tym, że brał on udział w strajku w... listopadzie roku ubiegłego.

Oświadczenie protestacyjne Konfederacji Pracy stwierdza nadto, że władze dopuściły się nadużycia swych kompetencji, naruszenia nietykalności mieszkań, oraz uniemożliwiają przeprowadzenia swobodnych wyborów.

Zdolni uczniowie gestapo

Jak policja francuska obchodziła się z aresztowanymi Polakami. — Protest Rządu R. P.

Ambasada RP w Paryżu uzyskała szereg informacji, świadczących o metodach, jakie stosowała policja francuska wobec obywateli polskich w okresie osławionych aresztowań w lutym br. Oto kilka przykładów:

Józefa Jurczaka zaczęto „badać“ w gmachu policyjnym w Metz 11 lutego o godz. 10 rano od bicia po twarzy. Badanie trwało do godz. 7 wieczór po czym po krótkiej przerwie podjęto indagację, która przeciągnęła się do godz. 1 w nocy. Polecono mu rozebrać się do naga, zakuto ręce w kajdany, kazano mu ukleknąć przed biurkiem i wśród szyderstw agentów skierowano nań stojąca na biurku elektryczną lampę-reflektor, używaną do zdjęć fotograficznych, po czym zmuszono go do patrzenia prosto w oślepiające światło przez 10 minut.

Później kazano mu się ubrać i przykuto go w postawie stojącej do żelaznej szafy. W takiej pozycji pozostawiono go pod strażą policjanta do godz. 8 rano dnia następnego.

Kajdany nakładano również Nowackiemu, Oleksiakowi i Antkowiakowi. Oleksiaka z kajdanami na rękach uwiązano łańcuchem do stolika, na którym pozostawał pod dozorem policjanta od 11 wieczór do 8 rano. Antkowiakowi tłumacz polski, uczestniczący w badaniu, groził że jeśli nie będzie zeznawał, to aresztowana zostanie jego żona a dwoje dzieci pozostanie bez opieki. Bocheńskiemu grożono, że w razie milczenia zostanie wysiedlony za granicę „ale nie tam, gdzie on zechce jechać ale tam gdzie zechcą go wysłać agenci“.

Aresztowanych obywateli polskich

Zgon min. Masaryka

Dnia 10 marca w godzinach rannych zmarł tragicznie minister spraw zagranicznych Czechosłowacji dr. Jan Masaryk.

Na wiadomość o śmierci ministra, Praga przybrała żałobny wygląd. Na gmachach rządowych i domach prywatnych wywieszono czarne flagi.

Minister spraw wewnętrznych Czechosłowacji Nosek złożył przed Zgromadzeniem Narodowym następujące oświadczenie:

„Z wielkim bólem muszę oświadczyć, że minister spraw zagranicznych Jan Masaryk odebrał sobie życie. Uczynił on to w kilka dni po ucieczeniu 98-iej rocznicy urodzin swego wielkiego ojca, prezydenta Tomasza Masaryka. Wielki cios spotkał naród czechosłowacki. Jan Masaryk ten patriota, przyjaciel narodu, który kilka dni temu stwierdził, że stoi u boku ludu — położył kres swemu życiu“.

Minister Nosek stwierdził, że we wto rek zmarły obecny był na uroczystości wręczenia listów uwierzytelniających przez ambasadora Polski Józefa Olszewskiego prezydentowi Beneszowi. Audycja odbyła się w nader serdecznej atmosferze. Po uroczystości minister Masaryk pozostał jakiś czas z prezydentem Beneszem. Wieczorem był on jak zwykle w optymistycznym nastroju i ci, którzy się z nim zetknęli, potwierdzają, że nie okazywał żadnych oznak depresji.

Od jakiegoś czasu minister Masaryk cierpiał na rozstrój nerwowy i na bezsenność. Wielka ilość niedopałków papierosów, która pozostała w jego pokoju, dowodzi, że nie mógł on zasnąć ostatniej nocy. Depresja zaostriżyła się i osiągnęła swój szczyt rano, gdy nastąpiło zamroczenie umysłu.

Okolo 6-ej rano Masaryk wszedł do łazienki i rzucił się z okna na dziedzińiec, gdzie znaleziono w pół godziny później jego zwłoki. Minister Nosek dodał, że dalsze dochodzenie w sprawie śmierci Masaryka jest w toku.

„Odszedł mąż stanu — powiedział minister Nosek — który poświęcił całe swe życie sprawie narodu czechosłowackiego, który w czasie dwu wojen światowych był w pierwszych szeregach walczących o wolność narodu i państwa. Naród czechosłowacki i cały świat straciły wielkiego przyjaciela ludzkości i wielkiego bojownika o wolność. Jan Masaryk zawsze stał po stronie ludu i w ostatnim kryzysie bez żadnych wahań i zastrzeżeń poparł sprawę ludu. Strata ta jest tym bardziej bolesna dla wszystkich“.

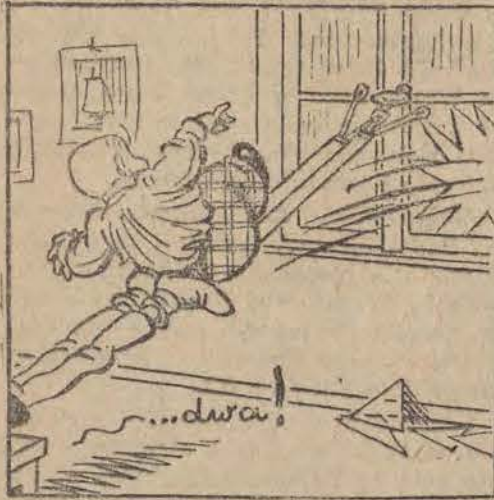
umieszczono w celach razem z b. SS-mami i gestapowcami. Początkowo odmówiono im prawa do spaceru. Pierwszego dnia po aresztowaniu byli pozbawieni wyżywienia a następnie otrzymywali dwa razy dziennie posiłki złożone z małego kawałka chleba i filiżanki zupy, za które musieli płacić na dzień naprzód.

W związku z tymi informacjami, ambasador R. P. w Paryżu Jerzy Putrament wręczył rządowi francuskiemu notę, zawierającą protest przeciwko znęcaniu się organów policji francuskiej nad obywatelami polskimi. Nota domaga się również pociągnięcia do odpowiedzialności osób winnych znęcania się nad Polakami.

PRZYGODY WICKA I WACKA

WICEK: — Oho! Coraz lepiej pływam! A więc znów tempo: dwa!
WACEK: — Zbrodniarzu!...
WICEK: — Co mówisz?

WICEK: — Waciu, gdzie jesteś?... O rany! To ja jego pewno kopnąłem? Wypadł biedak za okno i wisi na szelkach!...

DOZORCA: — Gwałtu! Coś me przytłamsiło! Oj nie zwyciężę!...
WACEK: — Pardon z przeproszeniem! Ale to niechcący...

WICEK: — Dwa razy go zaiwanilem, chudzinę!... Wszystko przez ten trening!... O pieska na szelkach! W nos mnie lupnęło!...

„Służba Polsce“

Miejska Komenda Powszechnej Org. „Służba Polsce“ przyjmuje zgłoszenia ochotników do szkół szybowcowych I i II stopnia.

Kandydaci winni przedłożyć następujące dokumenty:

- 1. Świadczenie urodzenia stwierdzające, że kandydat nie przekroczył 18 lat.
- 2. Świadczenie moralności lub opinię organizacji młodzieżowej.
- 3. Odpis świadectwa ukończenia 7 klas szkoły powszechnej lub równorzędnej.
- 4. Zezwolenie rodziców wg wzoru, który wydaje Miejska Komenda S.P.

Zgłoszenia należy kierować do Miejskiej Komendy Powszechnej Org. S. P. (Ob. Wojskasiak Zenon), Łódź, ul. M Curie-Skłodowskiej Nr 28, do dnia 25 marca br.

Co dostaniemy na kartki?

Poczynając od dnia 12 marca br., sprzedawane będą następujące artykuły spożywcze na kartki z m. marca.

- KAT. I i KAT I RCA 0,5 kg cukru, w cenie zł 17 za 1 kg, 2 kg mąki psz. 80 proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg, 1 kawałek mydła do prania wagi 0,2 kg w cenie zł 3,20 za 1 kawałek. KAT. I, RCA 0,22 kg proszku do prania, w cenie zł 14,50 za 1 kg, 1 kg kaszy jęczm., w cenie zł 3 za 1 kg albo 1 kg makaronu w cenie zł 12 za 1 kg. KAT. II 0,4 kg cukru, w cenie zł 17 za 1 kg, 1,5 kg mąki psz. 80 proc. w cenie 3,50 za 1 kg. KAT. III 1 kg mąki psz. 80 proc. w cenie 3,50 za 1 kg. KAT. IR i KAT. IR RCA 1 kg mąki psz. 80 proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg, 1 kawałek mydła w cenie zł 3,20 za 1 kawałek. KAT. IIR 1 puszka konserw rybnych w cenie zł 13 za 1 puszkę. KAT. IRD3, IRD7, IRD12 i KAT. IRD3, IRD7, IRD12 RCA 3 kg mąki psz. 80 proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg, kawałek mydła w cenie zł 3,20 za 1 kawałek. KAT. IRD7, KAT. IRD12 i KAT. IRD7, IRD12 RCA 1 puszka konserw rybnych w cenie zł 13 za 1 puszkę, 0,2 kg czekolady krajowej w cenie 25,50 za 1 tabletkę 100 gramową. KAT. „M“ i KAT. „M“ RCA 0,25 kg cukru, w cenie zł 17 za 1 kg. KAT. „C“ i KAT. „C“ RCA 0,25 kg konserw kośliskich, w cenie zł 14 za 1 kg.

Termin realizacji odcinków z kart żywnościowych zwykłych z nadrukiem RCA na marzec upływa z dniem 31 marca 1948 r.

Po tym terminie żadne reklamacje nie będą uwzględniane.

Węgiel na karty opalowe

Od dnia 12 marca rb., w składach węglowych sprzedawany będzie na miesiąc luty rb. węgiel posiadaczom kart opalowych za I kwartał 1948 r. z nadrukiem „A“ i „B“ na odcinek nr. 2 po 100 kg. węgla w cenie zł. 112.— za 100 kg.

Z dniem 15 marca rb. zostaje unieważniony odcinek nr. 30 kart żywnościowych kat. I na miesiąc styczeń rb.

Po dniu 15 marca rb. żadne reklamacje uwzględniane nie będą.

Konkurentka „Złotej Rączki“ nie będzie już grasowała w tramwajach

W tramwaju linii „1“, na ul. Piotrkowskiej między Zamenhofa a Główna, rozległ się nagle przeraźliwy krzyk. To krzyczała ob. Zdzisława Machrzyńska, która stwierdziła, że ktoś otworzył jej torbę.

Tramwaj zatrzymano i sprawcę kradzieży ujęto. Złodziejem okazała się kobieta — Henryka Kochanowska. Od dłuższego czasu grasowała ona w tramwajach, okradając pasażerów. Tym razem noga jej się powinęła. Osadzono ją za kratkami (i)

WALKA O ŚWIATŁO

Na ulicach miasta rozbijają lampy i kradną żarówki. — Mimo wszystko, światło będzie!

Miasto nasze zawsze miało „zią opłanie“. Narzekano na brak kanalizacji, na „kocie lby“, na brak wody itp. Ostatnio znów od wielu Czytelników otrzymujemy listy ze skargami na niedostateczne oświetlenie ulic. Problem ten nie jest nowy i sięga jeszcze okresu przedwojennego. Jednakże sytuacja oświetleniowa miasta pogorszyła się te raz znacznie i stanowi na pewnych od-

cinkach niebezpieczeństwo zarówno dla ruchu kołowego jak i pieszego. Przez włączenie do Łodzi okolicznych osiedli, jak Radogoszcz, Ruda Pabianicka, Chojny, zwiększyła się znacznie ilość ulic wymagających oświetlenia — a katastrofalny brak żarówek i materiałów instalacyjnych, utrudnia w wielkim stopniu sytuację. Niemniej jednak z zdewastowanych

w wielkiej części przez okupanta 6.185 lamp elektrycznych istniejących przed wojną, elektrownia, w miarę posiadania części zamiennych i kabla doprowadziła do porządku 5.181 punktów świetlnych. Sytuacja ta nie byłaby taka zła, gdyby nie to, że w tej chwili pali się na ulicach Łodzi zaledwie... 30 proc. ogólnej ilości lamp.

Składają się na to przede wszystkim trudności w otrzymaniu przydziału na żarówki, oraz ich krótkotrwałość.

W czasie, gdy normalnie „życie“ żarówki obliczone jest na ok. 1.000 godzin pracy, dziś wynosi ono tylko 500 godzin, a nie rzadko i dużo mniej.

Druga sprawa to... kradzieże i niszczenie lamp przez zbrodniczo - bezmyślnych osobników.

Nie dalej, jak kilka dni temu, w ruchliwym parku Staszica przy ul. Jarcza w ciągu jednej nocy rozbito 17 kloszy na słupach świetlnych, a w zeszłym miesiącu w ciągu paru godzin ukradziono z ulicznych lamp 48 żarówek.

Poza tym wielkie szkody w instalacji powoduje to, że dzieci, bardzo często dla zabawy, przerzucają przez kable druty, powodując krótkie spięcie i tym samym wyłączenie światła w całej dzielnicy.

Dzieje się to przeważnie na przedmieściach, gdzie linie elektryczne przebiegają napowietrznie na słupach.

Jeśli chodzi o oświetlenie gazowe, to urządzenia przedwojenne zostały zupełnie zniszczone przez Niemców i po wojnie gazownia ze względu na brak materiałów instalacyjnych, a przede wszystkim ze względu na olbrzymi wzrost zużycia gazu przez odbiorców prywatnych nie była w stanie doprowadzić do używalności lamp ulicznych.

Obecnie, w miarę większych możliwości w wytwarzaniu gazu, uruchomiono 79 lamp, w tym 58 na ulicy Rzgowskiej, która mimo że była ulicą wylotową nie miała żadnego oświetlenia.

W tym roku plany Zarządu Miejskiego idą w kierunku dalszej rozbudowy sieci oświetleniowej zarówno elektrycznej jak i gazowej.

Lampy elektryczne otrzymają przedmieścia o łącznej długości 24,7 km.: Cyganek, Sikawa, a przede wszystkim — Chojny.

W śródmieściu zaś powstanie około 100 punktów świetlnych na przestrzeni 5 km., w okolicach ulic: Napiórkowskiego, Kilińskiego itd.

Same jednak lampy nam nie wystarczą, toteż Zarząd Miejski kładzie szczególny nacisk na to, aby starania celem uzyskania żarówek zostały zrealizowane w jak najszerszym zakresie. (b)

Przybędzie 3.000 telefonów

nie wcześniej jednak, jak na jesieni

Jak nam komunikuje Dyrekcja Poczty i Telegrafów w Łodzi, sfinalizowane zostały już pertraktacje w sprawie dostawy ze Szwecji części wymiennych do automatycznych central telefonicznych.

Na części te Łódź czeka z wielkim zniecierpliwieniem, gdyż brak ich uniemożliwia przyłączenie do sieci nowych abonentów, stos podań piętrzy się w urzędzie.

Jednak — przekaźniki, rejestry i wybieraki, nie będą mogły wcześniej nadjeść do kraju, jak we wrześniu. Po załatwieniu odpowiednich formalności celnych otrzymane je w październiku i po 2—3 tygodniach będzie można nimi

uzupełnić zdewastowaną przez Niemców centralę.

Centrala łódzka obliczona jest na 20.000 abonentów, do sieci włączonych jest jednak tylko 10.000 aparatów, gdyż pojemność centrali została zmniejszona do połowy.

Jak nas informują, po otrzymaniu upragnionych części wymiennych, aparaty telefoniczne można będzie zamontować jeszcze w 3.000 biur i mieszkań.

W pierwszym rzędzie uwzględnione będą podania instytucji i organizacji, następnie podania lekarzy, adwokatów, inżynierów, a dopiero na końcu — wszystkich pozostałych. (s)

Odzież i buty dla najbardziej potrzebujących dzieci

W tym roku uż zostaną uruchomone pierwsze warsztaty szkoleniowe dla łódzkiej młodzieży

W końcu listopada ub. r. zorganizowana została akcja niśnienia pomocy dzieciom najbardziej potrzebującym. Pomoc ta przejawiać się miała w dostarczaniu odzieży i obuwi tym dzieciom, których rodzice lub opiekunowie znajdują się w ciężkich warunkach materialnych.

W tym też celu, przy Wydz. Op. Społ. w Łodzi powołano Główną Komisję Op. Społecznej. Jednocześnie przy każdej szkole powszechnej na terenie Łodzi zorganizowane zostały komisje lokalne do współpracy z główną.

Akcja rozpoczęła w początku grudnia trwa do dnia dzisiejszego. W tym czasie zdołano rozprowadzić około 2000 par butów, 1500 płaszczy, 1200 sztuk ciepłej bielizny oraz 10.700 paczek żywnościowych. Jednocześnie dostarczono dzieciom pomocy naukowych i książek szkolnych na sumę 112.000 zł. Ogółem na akcję wydano dotychczas około 16 mil. zł.

W najbliższym czasie Wydział rozprawdził jeszcze około 700 płaszczy i kilkadziesiąt par obuwi.

Podkreślić tutaj należy sprawne funkcjonowanie całego aparatu rozdziel-

czego, pozbawione wszelkich cech biurokratyzmu. Komitety lokalne przy szkołach, zajmujące się udzielaniem pomocy dzieciom, same w swym zakresie decydowały o przydziałach. Ich społeczne podejście sprawiło, że na ustach tysięcy obdarowanych dzieci zakwitł uśmiech radości.

Wydział Opieki Społecznej kieruje swe zainteresowanie i ku starszej młodzieży. Jak nam oświadczył naczelnik W.O.S. Janiak, jeszcze w tym roku otworzy się warsztaty szkoleniowe dla młodzieży od 14 — 18 lat, nie posiadającej jeszcze z tych czy innych powodów określonego zawodu.

Budynek mieszczący się przy ul. Dowborczyków 5, którego dach został już zabezpieczony, odremontowany będzie kosztem około 15 mil. zł. Ma to być pierwsza tego rodzaju instytucja w Polsce.

Oby ten przykład podziałał „zaraźliwie“ na inne Wydziały Opieki Społecznej w Polsce, jakże złagodziłoby to trudny problem opieki nad walczącą się bez celu lub w złym celu młodzieżą.

